

ἀρετῆς, ἣν ὁ δοῦξ παντοιοτρόπως βασανίζει καὶ καταθλίβει, ἀναγκάζων αὐτὴν οὐ μόνον νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ υποδέχεται τὰς ἐρωμένους του, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰς περιποιῆται ἀσθενούσας. Λέγουσι δὲ ὅτι μία τις αὐτῶν ἐξέπνευσεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς δουίσης ἐν Νικαίᾳ πρὸ τινῶν ἐτῶν.

Ὁ ὑπασιπστής τοῦ δουλοῦ κ. Κάμπελ γόνος ἀξιολόγου Ἀγγλικῆς οἰκογενείας, ἐκπληροῖ ἐν τῇ αὐλῇ ὑπηρεσίας τοσοῦτον παραδόξους καὶ ἀλλοκότους, ὥστε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἀνὴρ ἐντιμότετος, ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὑπηρετήσας ἐν ταῖς Ἰνδίασι, ἠναγκάσθη ποτὲ νὰ εἴπῃ: «Ἐντρέπομαι διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἤθελον προτιμήσῃ νὰ τὸν ἴδω καθηρημένον τοῦ βαθμοῦ του, ἀπλοῦν στρατιώτην ἕνεκα στρατιωτικοῦ παραπτώματος, παρὰ νὰ τὸν βλέπω προβιβαζόμενον ἐν Κοβοῦργῳ».

Comte Paul Vasili.

Μετάφρασις Π. Ι Φ.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΙΘΗΚΩΝ

Δ'

Ὅπλα καὶ μάχαι τῶν πιθήκων.

Οἱ πίθηκοι μάχονται καὶ φονεύουσιν ἀλλήλους ὡς οἱ ἄνθρωποι. Αἱ ἀγέλαι τῶν γορίλλων ἔχουσιν ἓνα μόνον ἄρρενα ὡς ἀρχηγόν, διότι ὁ ἰσχυρότερος καταδιώκει ἢ καὶ φονεύει τοὺς ἄλλους, ὅπως ποιῶσι καὶ οἱ ἀλέκτορες οὐ μόνον εἰς τοὺς ὀρνιθῶνας ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐλευθέρᾳ καταστάσει. Ὅταν οἱ νεαροὶ ἄρρενες γορίλλοι ἀνδρωθῶσι καὶ ἀποκτήσωσι πᾶσαν τὴν ἰσχύν των, προσβάλλουσι τὸν γέροντα καὶ πολλακίς τὸν φονεύουσιν, ὅπως ἀπαλλαχθῶσιν αὐτοῦ. Εἶναι ὁμως ἐπίσης γνωστόν, ὅτι πολλοὶ ἄγριοι λαοὶ, ἀνακαλυφθέντες ὑπὸ τῶν νεωτέρων περιηγητῶν, φονεύουσι καὶ ἐγκαταλείπουσι τοὺς γέροντας, ὅταν οὗτοι δὲν δύνανται πλέον νὰ ὑπερασπίσωσιν ἑαυτοὺς ἢ νὰ ἐργασθῶσι. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον τοιοῦτόν τι ἐποίουν καὶ τινες λαοὶ τῆς Σκυθίας. Τὰ γεγονότα ταῦτα πείθουσιν, ὅτι ἡ ἠθικὴ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι πολλακίς ὑποδεεστέρα καὶ αὐτῆς τῶν ζῶων, ἢ κατ' οὐδὲν ὑπερέχει παρὰ τισι φυλαῖς περιωρισμένης ἀναπτύξεως.

Ἐν τοῖς ἀγῶσι αὐτῶν οἱ πίθηκοι κυρίως μεταχειρίζονται τὰς χεῖρας, ὅπως οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅπως τὰ πτηνὰ τὰς πτέρυγας αὐτῶν. Ἐναγκαλίζονται ὅπως οἱ ἀθληταὶ καὶ συγχρόνως προσπαθοῦσι νὰ δῆξωσιν ἀλλήλους. Ἡ μεγάλη δ' ἀνάπτυξις τῶν κυνοδόντων αὐτῶν καθιστᾷ τὸ τοιοῦτον φυσικώτατον. Οἱ τῆς Ἀφρικῆς ὁμως Οὐραγοστάγχοι δὲν δάκνουσι τόσῳ εὐκόλως ὅσῳ οἱ χιμπαντζῆ. Πάντα τὰ περὶ τῶν τοιούτων γεγονότων ἀναφερόμενα περιγράφονται ὑπὸ περιηγητῶν, ἐλλείπουσιν ὁμως ἔτι μαρτυρεῖται πει-

στικά. Ὁ Λεμέρ ἀναφέρει ὅτι ἄγριοι τις λαὸς τῆς Νέας Γουινέας ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἀντιπάλων διὰ τῶν ὀδόντων. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ὄχλου καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς μᾶλλον πεπολιτισμένοις ἔθνεσι, χρῶνται τῶν ὀδόντων αὐτῶν ὅταν παλαιῶσι σῶμα πρὸς τῶμα. Συχνότατα ἐκφέρεται ἡ ἀπειλὴ θὰ σοῦ φάρω τὴ μύτη καὶ θὰ σοῦ κόψω τ' αὐτή.

Ὁ τρόπος τοῦ μάχεσθαι τοῦ γορίλλου καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁμοιάζει περιέργως κατὰ τινα. Οὕτως ὁ μέγας οὗτος πίθηκος, βαδίζων κατὰ τῷ ἐχθροῦ, ἐκβάλλει ὀξείαν κραυγὴν, ἀναπολούσαν τὴν πολεμικὴν κραυγὴν τῶν ἀγρίων, ἔρχεται πρὸς τὸν ἀντίπαλον τύπτων τὸ στήθος διὰ τῶν γρόνθων του. Γνωστὸν δ' εἶναι ὅτι τὸ τοιοῦτον ποιῶσι κοινότατα οἱ ἀθληταί. Ἡ αὐτὴ συνήθεια ἀνευρίσκεται καὶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ βαρβάρους λαοῖς. Ὁ Μπάρθ μεταβαίνων εἰς Τομβουκτοῦ προσεβλήθη ὑπὸ Αἰθίοπων, οἵτινες ἐρχόμενοι κατ' αὐτοῦ ἔτυπτον τὰς δερματίνας ἀσπίδας των. Ἔθος δ' ὑφίσταται παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς νὰ κραυγάζωσιν ὀρμῶντες εἰς μάχην. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀρχόμενοι τῆς μάχης ἔψαλλον τὸν πολεμιστήριον παιᾶνα. Παρόμοια γεγονότα ἀπειράριθμα ὑπάρχουσι καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐκαστος λαὸς σχεδὸν καθὼς καὶ ἕκαστον ζῶον κέκτηται ἰδίαν πολεμιστήριον κραυγὴν ἢ ἴδιον ἐθνικὸν ὕμνον παρορμῶντα εἰς μάχην.

Ὁ γορίλλος ῥίπτεται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μετ' ἀγριωτάτης ὀρμῆς. Βαδίζει ἐπ' αὐτὸν κατ' εὐθείαν, οὐδ' ἀπειλὴ δὲ οὐδὲ πληγὴ δύναται νὰ τὸν ἀποτρέψῃ τοῦ σκοποῦ. Ἐὰν ὁ θηρευτὴς δὲν τὸν φονεύσῃ, διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἐναγκαλισθῇ καὶ ἀποπνιγῇ ὑπὸ τοῦ πιθήκου προτοῦ προφθᾶση νὰ πληρώσῃ ἐκ νέου τὸ ὄπλον του.

Προσβαλλόμενος ὑπὸ ὀπλισμένου ἀνθρώπου, ὁ γορίλλος ῥίπτεται κατὰ τοῦ ὄπλου καὶ ἀρπάζει αὐτό. Τὸ αὐτὸ δὲ πράττει καὶ ἂν οὗτος ἀπλήν φέρῃ βράβδον. Ἀποδείξει δὲ τούτου εἶναι ὅτι προσπαθεῖ νὰ κάμψῃ καὶ θραύσῃ τὸ ὄπλον ὡσεὶ ἥτο βράβδος ἢ κλάδος, καὶ τὸ κατορθώνει διότι ἡ ἰσχύς του εἶναι μεγίστη. Οὐδέποτε ὁμως ἐπιχειρεῖ νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ὄπλον κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὑπέικων εἰς τὸ ὀρμέμφυτον τῆς ἀπομιμήσεως τὸ τόσῳ κοινὸν εἰς τοὺς πιθήκους, ὅπερ ὁμως φαίνεται ἥκιστα ἀνεπτυγμένον παρὰ τῷ γορίλλῳ. Καὶ οἱ ἄγριοι ὁμως λαοί, οἱ ἰδόντες κατὰ πρῶτον πυρίτιδα ἔσπειρον αὐτὴν ἐκλαβόντες ὡς σπόρον φυτοῦ τινος. Ἐγίγνωσκον ὁμως κάλλιστα τὴν χρῆσιν αὐτῆς, διότι ἐπόθουν τὸν πολλαπλασιασμόν ταύτης.

Ἐξαιρέσει τοῦ γορίλλου, πάντες οἱ λοιποὶ πίθηκοι προσπαθοῦσι ν' ἀποφύγωσι τὸν ἀνθρώπον, ἴσως διότι ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτῷ ὑπεροχὴν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ καὶ ὄπλα φονικώτερα. Προσβαλλόμενοι ὁμως ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀμύνονται μετὰ θάρρους, ἐπιμονῆς καὶ ὁμοιοῦς, βάλλοντες κατ' αὐτοῦ

πολλάκις ράβδους. Περιοριζόμενοι ἐπὶ τῶν δένδρων, ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν κλάδων βάλλοντες ὅτι εὖρωσι παρ' αὐτοῖς, κλάδους καὶ καρπούς. Ὁ Πάλμ διηγούμενος τὴν σύλληψιν οὐραγκοτάγκου ἐν Βορνέω προσθέτει ὅτι «ὠφέλιμον νὰ προσέχωμεν μὴ ἐκδικηθῆ, διότι ἐξηκολούθει θραύων κλάδους καὶ ρίπτων καθ' ἡμῶν.»

Οἱ πίθηκοι ὡς εἶδομεν βάλλουσι κατὰ τοῦ ἀνθρώπου διάφορα. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν συνήθειαν. Ἐφευρε τὸ βέλος, τὴν λόγχην καὶ τὸ ἀκόντιον. Τὰ φοινικὰ ὄπλα ἐτελειοποιήθησαν, ἡ ἀρχὴ ὅμως παρέμεινε ἡ αὐτή. Μεθ' ὅλην τὴν βραθυμίαν αὐτῶν, οἱ Αὐστραλιανοὶ ρίπτουσι τὴν λόγχην ἐπιδειξιώτατα. Οἱ Ἀφρικανοὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι αὐτῶν κατὰ τῶν Αἰγυπτίων μετεχειρίζοντο ράβδους καλουμένας «ράδαργας.» Οἱ Ἀγκά μετεχειρίζονται ἔτι καὶ νῦν τ' αὐτὰ ὄπλα καὶ εἶναι ἐπιδειξιοὶ τοξόται. Ἐχουσι βέλη μικρὰ δι' ὧν ἐπιτίθενται καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐλέφαντος. Τὸ κυριώτατον ὅμως ὄπλον τῶν Ἀφρικανῶν κατὰ τοῦ κολοσσαίου τούτου ζώου εἶναι σίδηρος κυρτὸς ὃν ρίπτουσι κατὰ τῶν σκελῶν τοῦ ζώου, οὕτως ὥστε ν' ἀποκόπτωσι τὰ σφυρὰ αὐτοῦ.

Ἡ λόγχη καὶ τὸ ἀκόντιον ἐγένοντο τὰ κατ' ἐξοχὴν ὄπλα τῶν λαῶν τοῦ παλαιῦ κόσμου. Ἐν τούτοις τὸ ρόπαλον βεβαιότατα ἐπὶ μακρότατον χρόνον ἐχρησίμεισε, καθὼς καὶ ὁ προϊστορικός πέλεκυς καὶ ἄλλα ἀνάλογα ὄπλα εὕρισκόμενα ἐν Μεξικῷ καὶ Σαίναςελ. Οἱ βάλλοντες ὅμως ράβδους πίθηκοι φαίνεται ὅτι δὲν μετεχειρίζοντο ταύτας ὡς ρόπαλον ἢ ἀκόντιον· τὸ τοιοῦτον ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν· διότι ὄντες τετράχειρα δύνανται εὐκόλως ν' ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἐκεῖθεν ἀφ' ὑψηλοῦ νὰ βάλλωσι. Ἐὰν μετεχειρίζοντο τὸ ρόπαλον ἢ τὴν λόγχην θὰ ἠναγκάζοντο νὰ μάχωνται ἐπ' αὐτῆς τῆς γῆς· θὰ ἦσαν τότε κατώτεροι τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις εὐκολώτερον αὐτῶν ἵσταται ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀναρριχᾶται ὡς αὐτοί. Τὰ δύο λοιπὸν γένη τῶν ζῶων ἐξελέξαντο ὄπλα τὰ μᾶλλον ἀρμόζοντα τῇ ἀνατομικῇ αὐτῶν ὀργανώσει.

Ὁ δίπους ἄνθρωπος κυρίως ἔχει τὸ ὀρμέμφυτον νὰ ρίπτῃ λίθους. Τὸ τοιοῦτον διατηρεῖται ἔτι καὶ νῦν παρὰ τοῖς παισὶ πασῶν τῶν χωρῶν. Δυναμέθα λοιπὸν νὰ φαντασθῶμεν ἐποχὴν τινα, καθ' ἣν αἱ ἀγέλαι τῶν διπόδων ἔρριπτον χάλιαζαν πετρῶν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τᾶνω, ἐναντίον τῶν τετραχείρων, ἅτινα ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἔβαλλον κατ' αὐτῶν κλάδους δένδρων. Μετὰ μακρὰν περιόδον ἐτῶν τὸ λίθινον ὄπλον κατέβαλε τὸ ξύλινον καὶ ὑπερίσχυσε ὁ τρέχων ἄνθρωπος τοῦ ἀναρριχωμένου πίθηκου.

Ἡ ἀνακάλυψις τῆς σφενδόνης ἐπέτεινε τὴν τέχνην τῆς βολῆς. Ταύτης ἐγένετο κυρίως χρῆ-

σις ἐν Ἀμερικῇ ὡς καὶ τοῦ βρόχου. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πιθήκων, ὀλίγιστα ζῶα βάλλουσι· διότι μόνα ταῦτα ἐκ τῶν θηλαστικῶν ἔχουσι χεῖρας. Καὶ οἱ ἐλέφαντες ὅμως διὰ τῆς προβοσκίδος αὐτῶν συντρίβουσι κλάδους, πολλάκις καὶ νεαρὰ δένδρα, ὅταν ὀργίζονται, καὶ οὕτω καταρρίπτουσι τοὺς εἰς αὐτὰ καταφυγόντας ἐχθρούς, ἢ ἀμύνονται ἐξ αὐτῶν, ἢ κατασυντρίβουσι τοὺς καταδιώκοντας αὐτούς. Μεταχειρίζονται συχνάκις δεσμίδας κλάδων ἢ ὡς ἀπομυϊστήρια ἢ ὡς ριπίδια. Ἡ στρουθοκάμηλος ἐπίσης διὰ τῶν ποδῶν τῆς βάλλει ὅπισθεν αὐτῆς χάλικας κατὰ τῶν διωκόντων ταύτην ἐχθρῶν. Ἐν γένει ἡ ἀνατομικὴ ὀργανώσις ἐκάστου ζώου ἐπιβάλλει καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὄπλων, τὰ στερούμενα χειρῶν ἢ ἄλλων ἀπτικῶν ὀργάνων κέκτηνται ὀδόντας, ὄνυχας καὶ κέρατα δι' ὧν ἀμύνονται.

... Α

("Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ Ἐθνικὸν γραφεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐδημοσίευσεν τοὺς ἀκολουθοὺς ἀριθμοὺς δι' ὧν ἀποδεικνύονται αἱ καταπληκτικαὶ πρόσδοι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀπὸ 12 ἐτῶν ἰδίᾳ ἐν τοῖς διδασκαλείοις, τοῖς βιομηχανικοῖς σχολείοις καὶ τοῖς νηπιαγωγείοις ἢ παιδικοῖς κήποις.

Εὐγλωττότερον πάντων λαλοῦσιν οἱ ἀριθμοί.

	1874	1886
Διδασκαλεῖα.....	124	265
Ἐμπορικὰ λύκεια.....	126	231
Νηπιαγωγεῖα.....	55	364
Σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως	1031	1688
Προπαρασκευαστικὰ σχολεῖα...	91	179
Σχολεῖα ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως		
διὰ τὰς νεάνιδας.....	209	240
Πανεπιστήμια καὶ Λύκεια.....	313	376
Ἐπιστημονικὰ σχολεῖα.....	72	102
Θεολογικὰ σχολαί.....	113	148
Νομικὰ σχολαί.....	38	49
Ἰατρικὰ σχολαί.....	99	148
Σχολεῖα νοσοκόμων γυναικῶν..		37
" κωφαλάων.....	40	62
" διὰ τοὺς τυφλοὺς.....	29	33
" διὰ τοὺς ἠλιθίους.....	9	18
Ἄσυλα διὰ τ' ὄρφανὰ καὶ βιομηχανικὰ σχολεῖα τούτων.....	269	308
Σωφρονιστήρια.....	56	65

Ἐν ὅλῳ

2674

4313

Ὡς ἕκαστος βλέπει, ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν ἐδιπλασιάσθη σχεδὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, καίτοι ἐν τῷ πίνακι δὲν σημειοῦνται τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς φοιτῶσι 12 ἑκατομμύρια παίδων, καὶ διδάσκουσι 300,000 διδασκαλοὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων διανεμόμενοι κατ' ἔτος 350,000,000 φράγκων. Ὁ μισθὸς τῶν διδασκάλων, ὁ ἐλάχιστος εἶνε 200